

Stane Kavčič (v sredini) v spremstvu direktorja podjetja Janeza Bavrsa in direktorja službe za organizacijo proizvodnje Filipa Majcna. Zadaž predsednik skupščine občine Kranj Slavko Zalokar

Stane Kavčič v Savi

4. novembra se je mudil na daljšem obisku v naši tovarni predsednik republiškega izvršnega sveta tov. STANE KAVČIČ.

V spremstvu direktorja podjetja si je najprej ogledal nekatere proizvodne delovne enote. Po ogledu pa se je dalj časa v sejni sobi pogovarjal s predstavniki podjetja, organov upravljanja in družbeno političnih organizacij.

Tov. Kavčiča so seznanili z organizacijo Save, obsegom in vrsto proizvodnje ter o naši rekonstrukciji in se z njim pogovarjali o problemih enostavne in razširjene reprodukcije.

J. Š.

SAVA PONESREČENIM V BANJALUKI

Ob hudem potresu, ki je 27. oktobra letos prizadel prebivalce bosanskega mesta Banjaluke, se je — kot že tolikokrat — ponovno pokazala zavest in človeška solidarnost delovnih ljudi Jugoslavije.

Naš upravni odbor se je takoj sestal in po krajši razpravi sprejel sklep, da prizadetim tudi mi pomagamo.

Prizadetim v Banjaluki je upravni odbor odobril 60.000 N din pomoči. Od tega polovico v denarju, za drugo polovico vrednosti pa ležalne blazine.

Prva širša razprava o novem osnutku statuta podjetja

V četrtek, 30. oktobra je bila v Delavskem domu v Kranju prva razprava o osnutku statuta, ki jo je organizirala sindikalna organizacija v sodelovanju z organizacijo ZK in mladinsko organizacijo.

Na razpravo so bili vabljeni vsi člani sindikalnega odbora, člani sekretariata ZK, člani sekretariata ZM in predsedniki sindikalnih pododborov.

Po uvodnih obrazložitvah se je razvila živahna razprava, ki je oblikovala prve konstruktivne predloge za spremembo osnutka.

Razprava je pokazala, da se Savčani zavedajo pomembnosti novega statuta, ki je podlaga za naš nadaljnji razvoj samoupravnih in družbeno ekonomskih odnosov.

Na tej razpravi so se prisotni še dogovorili za nadaljnje oblike razprav o osnutku, ki naj bi bile naslednje:

1. na 5 zaposlenih naj pride 1 izvod osnutka,
2. v delovnih enotah na zborih delavcev oz. svetih delovnih enot in sindikalnih pododborih naj bi razpravljali o osnutku,
3. širše razprave v dokončni obliki,
4. dokončna potrditev novega statuta.

BLAŽ STUDEN

Ob 29. novembru

26 let mineva od II. zasedanja AVNOJ, na katerem so bili sprejeti vsi tisti osnovni odloki, ki zagotavljajo našo državnost, našo družbeno politično in družbeno ekonomsko ureditev. AVNOJ je postal vrhovni organ oblasti, njegovi odloki pa so postali zakonodajni akti.

26 let po konstituiranju federativne Jugoslavije, na praznik dneva republike, ko govorimo o polni afirmiranosti samoupravljanja, v našem podjetju govorimo tudi o 20-letnici prizadevanj, rasti, razvoja, proizvodnih rezultatov in poslovnih uspehov, ki pogojujejo tudi naše bodoče proizvodno-poslovne zahteve in ambicije:

- moderno proizvodnjo;
- sodobno tehnologijo;
- nove investicije;
- boljša kadrovska struktura;
- domačemu in svetovnemu trgu prilagojena poslovna politika;
- nadaljnji razvoj samoupravljanja z ugodnimi poslovnimi rezultati.

To so zahtevne naloge, ki terjajo veliko prizadevanja od vsakega člana našega kolektiva. Skupaj s čestitkami kolektiva naj bo izrečena tudi želja, da bomo s skupnimi samoupravnimi — proizvodnimi prizadevanji tudi v bodoče dosegli uspehe in z njimi predstavljali samoupravno zavest upravljalcev, kolektiv Save pa smo tako vključili v dogajanja občine, republike in federacije. Naša naloga, s polno odgovornostjo in razumevanjem k novim samoupravnim — poslovnim uspehom nasproti.

Ali izpolnjujemo plan proizvodnje?

Poslovno leto se nagiba h koncu in čez dobra dva meseca bodo rezultati poslovanja pokazali, kako smo delali v letu 1969. Pred nedavnim smo pisali, kako je bilo s surovinami letos, še prej tudi o prodaji, današnji sestavek o tem,

kako je bilo v proizvodnji, pa nam je pripravil inž. FILIP MAJCEN, direktor službe za organizacijo proizvodnje.

— V prvih desetih mesecih tega leta smo proizvedli 15.870 ton gu-

menih izdelkov, s čimer smo dosegli letno dinamiko izvrševanja plana 99,5 % ter povečanje v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu za 17 %.

Količinska proizvodnja umetnega usnja se je povečala za 18 % in izvršuje letno dinamiko v prvih desetih mesecih s 100 %. Naravnega usnja smo izdelali za 12 % več kot leta 1968, planska dinamika pa znaša 106 %. Pri kemičnih izdelkih se je proizvodnja povečala za 33 %, plan za prvih deset mesecev pa je dosežen 144 %.

Iz teh grobo nakazanih količinskih podatkov je razvidno, da se kljub objektivnim težavam pri nabavi surovin ter nekaterim večjim okvaram proizvodnih sredstev v glavnem gibljemo v okviru po gospodarskem načrtu zastavljenih obvez. Vendar menim, da z doseženimi rezultati še ne moremo biti zadovoljni, saj bi z bolj-šim izkoriščanjem delovnega časa ter učinkovitejšim sodelovanjem med službami in samimi proizvodnimi delovnimi enotami lahko dosegli še večje efekte. To bo naša poglobljena naloga v letu 1970, ko bomo morali praktično brez novih investicij za osnovna proizvodna sredstva še nadalje povečati proizvodnjo.

— Če bo dovolj surovin in elektrike, ki je v zadnjem času primanjkuje, bomo do konca leta proizvodni plan v celoti izpolnili.

Filip Majcen, dipl.inž., direktor službe za organizacijo proizvodnje

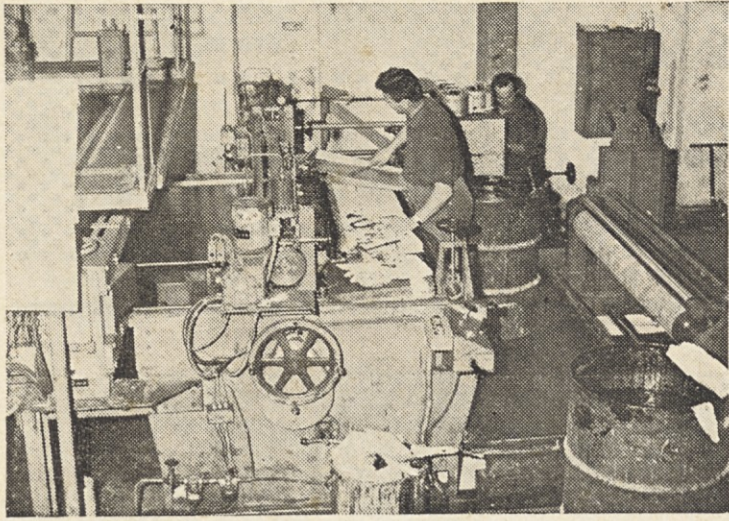
Olimpijski kandidati med pogovorom v sobi direktorja podjetja

Obisk treh olimpijskih kandidatov v atletiki

12. novembra so bili na obisku v Savi trije olimpijski kandidati v atletiki za olimpijado leta 1972 v Münchenu: Nataša Urbančič (metalka kopja), Marjana Lubej (peterobj) in Polde Milek (skok v višino).

Obisk je bil povezan z dogovorom o eventualni pomoči, ki bi jo naše podjetje nudilo med pripravami na olimpijado glede na to, da sistem financiranja športnih dejavnosti ni urejen in da so zato ogrožene potrebne priprave.

V krajšem razgovoru smo se dogovorili, da jim bo podjetje Sava nudilo pomoč v okviru svojih možnosti, zlasti še, ker so ustrezna sredstva sicer že angažirana za pomoč športnim dejavnostim v Kranju. R. R.

Takole zgleda delo na premazovalnem stroju

20 let samoupravljanja v SAVI

7. januarja 1970. leta bo poteklo 20 let, odkar je bil v Savi izvoljen prvi delavski svet podjetja.

Sredi novembra letos se je sestala skupina delavcev, ki bodo pripravili vse potrebno, da bo ta obletnica kar najbolj svečano in delovno proslavljena.

Zamišljeno je, da bi še pred 7. januarjem povabili v Savo na razgovor tov. Edvarda Kardelja, Staneta Kavčiča, Sergeja Kraigherja, Franca Popita in Toneta Kropuška. V razgovoru naj bi se gostje seznanili z našim statutom in 20-letnim samoupravljanjem v našem podjetju.

7. januarja bo svečana seja in ob tej priložnosti bomo pripravili tudi posebno številko glasila.

JOŽE ŠTULAR

S SEJ ORGANOV UPRAVLJANJA

Na zadnji seji delavskega sveta podjetja 18. novembra so člani dobili dve informaciji o razgovorih s predstavnikoma tovarne RUNO Tržič in RIS Zagreb, o možnosti poslovno tehničnega sodelovanja med Savo in omenjenima podjetjema.

RUNO TRŽIČ

Maja 1969 so se med našim podjetjem in tovarno Runo Tržič začeli razgovori o možnostih poslovno tehničnega sodelovanja, ki so bili v juniju zaključeni s podpisom pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju.

Na osnovi zadolžitve (po tej pogodbi) in pri analiziranju poslovanja smo ugotovili negativne poslovne rezultate — izgubo v Runo. Ker je bilo to dognano

istočasno z ugotovitvamj in zaključki Skupščine občine Tržič in zaradi kritične situacije v Runo, je bila sprejeta skupna odločitev, da se izdela predlog sanacijskega programa, ki naj bo osnovan na naslednjih izhodiščih:

— podjetje Sava se obveže, da bi izdelala predlog sanacijskega programa po tehnološko tehnični plati z ustreznim izračunom potrebnih finančnih sredstev za sanacijo obstoječega stanja;

— na osnovi predloga sanacijskega programa — njegovega finančnega dela, se skliče sestanek prizadetih in zainteresiranih (banke — rezervni skladi obeh občin in republiškega rezervnega sklada, skupščine občine Tržič, skupščine občine Kranj itd.), da bi našli ustrezno rešitev.

Delavski svet podjetja je na osnovi te informacije sprejel takle sklep:

»Delavski svet pooblašča glavnega direktorja in druge strokovne delavce našega podjetja, da nadaljujejo z razgovori o sanaciji podjetja Runo Tržič in o integraciji z našim podjetjem, vendar samo pod pogojem, da se sprejme načrt, ki predvideva sanacijski kredit v višini 7,908.000 N din.«

S tem kreditom pa ni zagotovljeno samo kritje izgube v letu 1969, ampak tudi rentabilno poslovanje v prihodnje.

RIS ZAGREB

Pobudo za razgovor o možnosti integracije Ris—Sava so dali predstavniki Risa, delavski svet podjetja pa je dal pooblastilo direktorju podjetja, naj sam imenuje strokovne delavce našega podjetja, ki bodo sodelovali pri izdelavi elaborata in ugotovitev koristnosti integracije.

Udeleženci prvega sestanka o pripravah na proslavo

S A

Umetno usnje

Piše: dipl. inž. Franc Jurgele

Delovna enota umetno usnje v obratu IV je pričela s proizvodnjo leta 1965. Od začetka obratovanja pa do danes je obrat šel skozi različne faze proizvodnje. Sam začetek dela je bil vezan na tehnično pomoč angleških proizvajalcev strojev, ki so nam posredovali tudi tehnologijo izdelave umetnega usnja. Po odhodu strokovnjakov je bilo za nas najbolj kritično obdobje. Ta čas je bil obenem tudi začetek reforme in hudo nam je primanjkovalo surovin. Praktično lahko štejemo za pričetek normalnega obratovanja leto 1967, ko je proizvodnja prvič preseгла 1 milijon m² umetnega usnja. Zelo uspešna je bila proizvodnja v letu 1968, ko smo dosegli proizvodnjo 1,400.000 m² umetnega usnja.

Po številu delavcev je to sorazmerno majhna delovna enota, saj šteje le 65 delavcev. Kljub tako majhnemu številu pa je po bruto proizvodnji ta delovna enota četrta v celotnem podjetju. Obseg proizvodnje in način zahtevata sorazmerno visoko kadrovske strukturo. V delovni enoti umetno usnje imamo 3 dipl. inženirje kemije, 2 inž. organizacije dela, 6

kaže, da se moramo podrežati vsako leto modnim zahtevam. Kljub temu, da naša proizvodnja še zdaleč ni velikoserijska, je proizvodni obseg za leto 1969 že zelo visok, in sicer 1,88 milijonov m².

Medtem ko se je proizvodnja v preteklem obdobju največkrat srečevala s pomanjkanjem materiala, tega v tem letu ni. Se celo več! Še nikdar nismo razpolagali s takim izborom tako kvalitetnih materialov, kot letos. Kljub temu pa moram omeniti, da popolnoma gladko tudi letos ni šlo. V začetku leta so bile težave z nabavo trikoja in deloma pomanjkanjem PVC. V tem mesecu pa smo imeli večji zastoj zaradi pomanjkanja papirja.

Moram poudariti, da prav v tem letu opažamo velik korak naprej pri vzdrževanju obrata. Če bomo pravočasno dobili po planu predvidene rezervne dele, potem se nam ni treba bati, da bi prišlo do večjih zastojev proizvodnje zaradi mehaničnih ali električnih kvarov strojev.

Po ureditvi tehnološke dokumentacije in kontrolnih postopkih

Ko smo proizvodnjo organizirali po sistemu, ki velja za celotno podjetje, se je pokazalo, da prav sistematično, plansko delo lahko rodi prave proizvodne rezultate, obenem pa izključi neljube subjektivne dejavnike, ki vplivajo na zastoje v proizvodnji.

Poseben problem v enoti predstavljajo dopusti, bolezenski izostanki, izredni dopusti. Ker je večina dela skupinskega in ker je vsako delovno mesto specializirano, je praktično bilo v tem letu edino možno manjkajoče delavce nadomestiti z delavci iz drugih izmen, to pa je predstavljalo sorazmerno veliko število nadur.

Ne morem reči, da smo v tem letu imeli večje težave pri nagrajevanju delavcev. Resnično so bili problemi v prvih mesecih po postavitvi normativ kvalitete, pa smo se lepo vključili v ostale enote. Mislim, da je naša delovna enota ena redkih, ki dosledno upošteva tudi osebno oceno v vsakem mesecu. S to oceno si obrat regulira pravično nagrajevanje delavcev. Da bi bila demokratičnost predlogov spremembe osebno ocene dosežena, smo vsak predlog, preden smo ga poslali komisiji za osebne dohodke, predebatirali na svetu enote. Kljub navedenim pozitivnim ocenam nagrajevanja pa moram reči, da pri nas opažamo dvojice: pogrešamo nagrajevanje na prihranke glede na namensko normativno porabo materialov, ker menimo, da so v našem podjetju tu še velike notranje rezerve. Na drugi strani pa je s pravilnikom OD omogočeno v proizvodnji vse preveč prostora za manevriranje z režijskimi, reproduktivnimi urami.

Za naslednje leto predvidevamo povečanje proizvodnje na 2,05 milijona m². Razširitev proizvodnje je vezana predvsem na intenzivno povečanje proizvodnje za 14,5%. V naslednjem letu predvidevamo razširitev asortimana z nekaj novimi artikli, ki smo jih skupno z razvojno tehnološko službo v tem letu razvili, vendar jih še nismo izdelali v večjih količinah. To so: avtomobilske cerade, lemovka, vivilan lak lux, talne obloge, vivilan in akrilatno umetno usnje.

Mislim, da bodo ti novi izdelki glede na njihovo aktualnost omogočili lažji plasman na tržišču, obenem pa razbremenili proizvodnjo klasičnega asortimenta in s tem v zvezi tudi znižanje zaloga na optimalno mejo.

Kljub takemu številu novih izdelkov pa že danes opažamo, da so naše možnosti pri razširitvi asortimana praktično izčrpane. Nujno je, če želimo to proizvodnjo razširiti in ostati v koraku z razvojem na zunanem svetu, da investiramo v take strojne naprave, ki bi nam omogočile uporabo polimetanskih nanosov za celo vrsto izdelkov umetnega usnja, ki so vezani v razvojni korak k osvajanju dihalno umetnega usnja, ki se v svetu čedalje bolj uveljavlja kot prvi nadomestek za naravno usnje.

FRANC JURGELE

tehnikov kemijske smeri. Večina višjega in srednje strokovnega kadra je vezana na pripravo proizvodnje, ki zaradi svoje specifičnosti (veliko število barv in površinskih efektov) in zahtevnosti tako strukturo zahteva.

Proizvodnja umetnega usnja v svetu je danes že zelo velikega obsega in stalno narašča. Umetno usnje rabijo predvsem v avtomobilski, tapetniški in konfekcijski industriji ali pa ga uporabljajo tam, kjer so doslej rabili pretežno tekstil. Glede na način proizvodnje v to skupino vključujemo tudi talne obloge in zidne tapete.

Naša proizvodnja je specializirana za izdelavo medikajočega PVC — umetnega usnja, in to v penjeni in nepenjeni izvedbi. To skupino lahko razdelimo v naslednje glavne skupine:

- galanterijsko umetno usnje,
- umetno usnje za obutveno industrijo,
- umetno usnje za oblačilno industrijo,
- umetno usnje za avtomobilsko industrijo.

Vsaka od teh skupin ima še vrsto podskupin, ki je vezana na konkretno uporabo in specifične lastnosti izdelkov. Vseh vrst umetnega usnja v našem proizvodnem programu je 27. Če upoštevamo barve, tiskane desene in vtiskane desene, pa je število naših izdelkov 890. Prav zadnja številka nam pove, kako je ta vrsta proizvodnje raznolika in razbita, ter po-

moram poudariti, da je v tej smeri bil storjen korak naprej. Predvsem smo napredovali v tem, da smo že obstoječo dokumentacijo zbrali in dopolnili. Tudi pri reševanju tehnoloških problemov in uvajanju novih materialov v proizvodnjo in za nove izdelke so vidne sistematične priprave poizkusov in ničelnih serij. Vse to je dalo zelo dobre uspehe.

Z uvedbo novih kontrolnih postopkov smo ne samo izpopolnili kvaliteto klasificiranja, ampak smo izboljšali kvaliteto ter racionalneje uporabljali surovine.

Pri nanašalnem stroju

Milka Pogačnik

1. Tov. Milka, se hočeš predstaviti bralcem glasila Sava: kdaj si prišla v Savo in kakšno delo opravljaš?

»V Savi sem se zaposlila v letu 1963 kot administratorica in kmalu nato sem se vpisala na višjo upravno šolo v Ljubljani. S pomočjo podjetja sem to tudi uspešno zaključila v predpisanem roku. Sedaj opravljam delo tajnika samoupravnih organov.«

2. Prisostvuješ vsem sejam delavskega sveta podjetja in upravnega odbora. O čem meniš, da člani preveč razpravljajo in o čem premalo?

»Menim, da člani delavskega sveta vse preveč razpravljajo o predlogih, ki so direktno vezani na njihov osebni dohodek. Tako so na sejah delavskega sveta podjetja večkrat na široko razpravljali o analitski oceni ali normi za posameznika ali skupino. Vse premalo pa so zainteresirani za predloge o gospodarjenju podjetja, čeprav bi z ukrepi, sprejetimi v zvezi s tem, posredno lahko v večji meri vplivali tudi na naš osebni dohodek.«

3. Tvoje delo na seji zahteva zbranost in polno angažiranost. Ali kdaj pomisliš, da bi se dalo delo delavskega sveta podjetja še bolj racionalizirati?

»Z odpravo navedenih pojavov vsekakor. Menim, da je na eni strani krivda za takšno stanje 'kratkovidnost' članov delavskega sveta, strokovne službe pa bi morale zagotoviti, da je iz gradiva razvidna ekonomska upravičenost posameznega predloga, če je to možno.«

Ne morem trditi, da se temu vprašanju v našem podjetju ne posveča nobene pozornosti, vendar bi se stanje v tem pogledu lahko še izboljšalo.«

4. Lahko približno poveš, koliko sklepov sprejmeta delavski svet in upravni odbor na vsaki seji ter koliko strani materiala potrebujejo za to?

»Delavski svet in upravni odbor sprejmeta na posamezni seji okoli 20 sklepov; člani upravnega odbora prejmejo za posamezno sejo od 10 do 100 strani gradiva, člani delavskega sveta pa največkrat od 70 do 80 strani, včasih znatno več, redko kdaj manj. Za aktivno delo članov teh samoupravnih organov je torej potrebno dosti časa.«

5. Tvoje pripombe, predlogi, želje...?

»S svojim delovnim mestom nisem najbolj zadovoljna. Pri delu sicer lahko uporabim dosti znanja, ki sem ga pridobila v šoli, vendar menim, da bi ga z ustrežnejšo organizacijo dela lahko znatno več. Razumljivo je, da mi to glede na trud, ki sem ga vložila pri izrednem študiju, ni vseeno.«

JOZE STULAR

Medtem ko so se gibale cene proizvodov avtopnevmatike na svetovnem tržišču še pred enim letom bolj ali manj stabilno, beležimo v letošnjem letu zvišanje cen zdaj enega, zdaj drugega proizvajalca. Pri katerih proizvodih avtopnevmatike in v kakšni višini so zvišali cene svetovni proizvajalci, kaže naslednja tabela:

Zaključimo lahko, da so proizvajalci zvišali cene v povprečju za 5%.

Pri konstantnem zvišanju cen avtopnevmatike na zahodnoevropskih tržiščih moramo vedeti, da gre na tem tržišču za t.i. kartelirane cene, kar pomeni, da praktično en sam proizvajalec ne more zvišati cene, ampak da v določenem časovnem razdobju zvišajo cene vsi proizvajalci avtopnevmatike.

Vprašanje, ki se postavlja, je seveda: kateri so elementi, ki so povzročili zvišanje cene avtopnevmatike? Elementi, ki so imeli največji vpliv na zvišanje, so:

- dviganje cen surovinam,
- konjunkturni razvoj gospodarstva,
- tekoče zvišanje plač.

Ko obravnavamo na prvem mestu dviganje cen surovinam, mislimo prvenstveno na naravni kavčuk. Na svetovnih borzah, kjer se prodaja (Singapur, London itd.), beležimo konstantno dviganje cen že od maja lanskega leta, zelo hiter dvig cene pa od februarja letos. V avgustu doseže najvišjo ceno. Konkretno: cena v letošnjem avgustu je bila naslednja: d 28,5/1b = N din 3,56/1b = N din 7,86/kg; cena v istem časovnem razdobju, to je avgusta 1968, je bila: d 19,8/1b = N din 2,475/1b = N din 5,46/kg, ali: cena naravnega kavčuka je za 44% višja od cene v letu 1968.

Kako so se gibale cene naravnega kavčuka v letošnjem in lan-

skem letu na londonski borzi, na kateri kupuje v pretežni večini naravni kavčuk tudi naše podjetje, vidimo iz spodnjega grafikona. Hkrati smo v grafikonu označili, po kakšnih cenah je naše podjetje kupovalo naravni kavčuk.

Poleg tega zasledimo dvig cen

posebno značilna za to fazo sta poleg naraščajočih investicij, povečanja zunanega povpraševanja, povečanja proizvodnje, izkoriščanja kapacitet itd. še volumen izvoza in porast cen.

Pri dviganju cen avtopnevmatike je potrebno omeniti še tretji

Proizvajalec	Gume za osebne avtomobile % zvišanja	Gume za tovorne avtomobile % zvišanja	Zračnice-in ostali vulk. proizvodi % zvišanje
GOODYEAR	3	3	avtozračnice 3
UNIFROYAL ENGLEBERT	2,5 - 7	2,5 - 7	zrač., vul. izd. 5
CONTINENTAL	2 - 5	2,4 - 7,7	-
PIRELLI, ital.	5 - 7	5 - 7	-
PIRELLI, brit.	5	5	-
DUNLOP, nemški	5	2,4 - 7,7	-
DUNLOP, brit.	5	2,5 - 5	zračnice 5
GENERAL TIRE	3	1,5 - 8,25	-
FIRESTONE	2,5	2,5	-
SCHEUNIT INDUSTRIES INC.	-	4 - 8	-

ostalim surovinam (sintetični kavčuk, kord, saje, žica itd) za 3-5 odstotka.

Drugi element zvišanja cen avtopnevmatike je faza visoke gospodarske konjunktore, v kateri se nahajajo vse zahodnoevropske industrijske dežele. Konjunkturni vzpon je najmočnejši v Zahodni Nemčiji, kjer ga označujejo kot pravi gospodarski »boom«, v Franciji in Veliki Britaniji pa že

element, ki ga je čutili zlasti na tržiščih Zahodne Evrope, to je tekoče zviševanje in s tem povezan napet položaj na tržiščih delovne sile.

Cene avtopnevmatike na jugoslovanskem tržišču so vezane. Tako mora z vsako spremembo cene soglašati oz. jo mora odobriti sekretariat za kemijsko in gumarsko idustrijo pri zvezni gospodarski zbornici v Beogradu.

MARIJA BABIĆ

TRUST = kapitalistična združba velikih podjetij z enotnim vodstvom

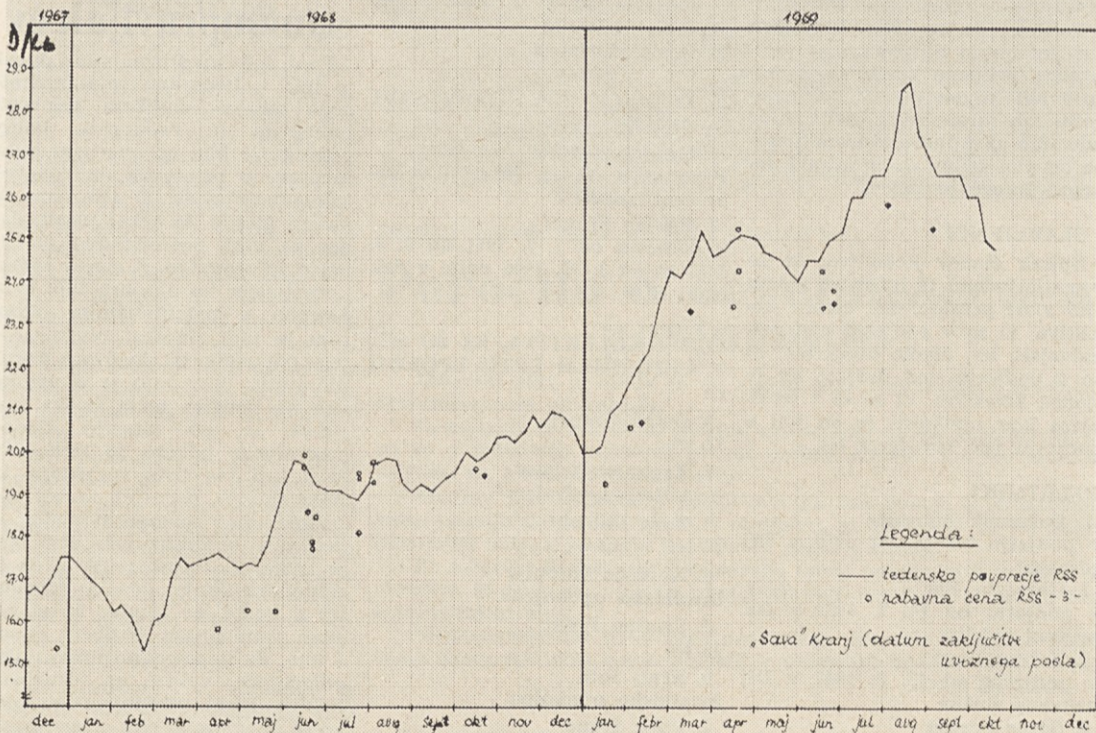
KARTEL = združenje kapitalistov, monopol, sporazum z istovrstnimi gospodarsko samostojnimi podjetji o cenah, kvoti, proizvodnji in delitvi trga z namenom, da bi odstranili konkurenco in si

zagotovili monopol na tržišču

MONOPOL = izključna pravica posameznika ali države do izdelave ali prodaje česa (npr. cigaret)

BOOM = hiter razvoj; poslovni ali gospodarski uspeh ali razcvet, včasih dosežen z dvomljivimi sredstvi

Gibanje cene naravnega kavčuka na londonski borzi v letu 1968 in 1969.

Razveseljivo pismo

»Dragi tovariši,

sem dolgoleten voznik tovornega avtomobila, zaposlen v Industriji pohištva Nova Pazova. Mesečno prevozim tisoče kilometrov po različnih cestah širom Jugoslavije. Preteklo leto, v začetku novembra je naše podjetje kupilo nov kamion TAM 4500. Na kamion so montirane vaše gume in prav zaradi tega vam pišem.

Do sedaj sem prevozil 83.000 km, a vaše gume so še vedno na avtomobilu in vse kaže, da bodo še nekaj časa. Kot sem v začetku povedal, sem v letošnjem letu vozil tudi po zelo slabih cestah, na tisoče kilometrov — brez najmanjše okvare na vaših gumah.

Osebnostno sem prepričan, da je to vredno velike pohvale in da ste na to lahko ponosni. Moram reči, da so poleg motorja prav gume tisti pomembni del tovornjaka, ki nas, voznike ne bi smele nikoli pustiti na cedilu. Varna vožnja, zaupanje v vsak del tovornjaka in — kot sem napisal — posebno v najpomembnejše dele, to je naše zadovoljstvo. Vaše zadovolj-

stvo pa je lahko odlična kvaliteta vaših izdelkov.

Naj se s tem kratkim pismom zahvalim vam in vam želim — celotnemu kolektivu — veliko uspehov.«

Tovariški pozdrav!
Miloš Nikola, vozač
Industrija nameštaja
»VOJVODINA«
Nova Pazova M. Tita broj 43

V A

Zbrali so se jubilanti leta 1969

V petek, 24. oktobra, so se v hotelu na Šmarjetni gori zbrali jubilanti, ki letos praznujejo svoj jubilej. To so vse Savčanke, ki so dosegle v letošnjem letu 20 let delovne dobe, vsi Savčani, ki so dosegli letos 25 let del. dobe v Savi, vsi Savčani, ki so letos stari 50 let in so v podjetju več kot 10 let, ter vsi upokojeni Savčani, ki so se letos upokojili in so v podjetju bili več kot 10 let.

Kadrovska služba je organizirala srečanje z vsemi jubilanti z namenom, da se jim v imenu kolektiva, samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij zahvalimo, jim čestitamo za njihove dosedanje uspehe. To je sicer skromna oddolžitev za doseženi delovni staž in njihove delovne uspehe.

Večer je potekal v prijetnem kramljanju, ob obujanju spomi-

20 LET SLUŽBOVANJA V SAVI — ŽENSKES

1. Drempetič Ana v podjetju od 6. 5. 1949 v DE cevarna
2. Fajfer Angela v podjetju od 20. 6. 1949 v DE prevleka valjev
3. Hančič Francka v podjetju od 6. 6. 1949 v DE velopnevmatikarna
4. Preložnik Cilka v podjetju od 2. 1. 1949 v DE prešani izdelki I
5. Ropert Marija v podjetju od 3. 1. 1949 v DE prodajna služba
6. Rozman Marija v podjetju od 3. 11. 1949 v DE SKK
7. Rozman Pavla v podjetju od 7. 2. 1949 v DE prešani izdelki II

žal vsega omizja slavlencev naš fotograf ni mogel ujeti. Pa se tudi iz teh obrazov da razbrati, da so se vsi dobro počutili

nov na hude in na dobre čase. Ob igranju domačih viž so se zavrteli in vsaj v tistem trenutku pozabili na morebitne težave. Tudi ob pisanju te informacije koristim priložnost, da se vsem letošnjim Savčankam in Savčanom — jublantom, v imenu kolektiva, samoupravnih organov ter družbeno političnih organizacij še enkrat zahvalim za njihove delovne uspehe ter jim želim, da bi zdravi dočakali še več jubilejev.

SLAVLJENCI

Spisek članov kolektiva, ki so v podjetju nad 10 let in so v letu 1969 stari petdeset let, članov kolektiva, ki so v podjetju nad petindvajset let, članic kolektiva, ki so v podjetju nad dvajset let in članov kolektiva, ki so se v letošnjem letu upokojili in so bili v podjetju več kot deset let.

50-LETNIKI

1. Bakovnik Antonija v podjetju od 16. 10. 1950 v DE cevarna
2. Gregorin Ela v podjetju od 14. 5. 1953 v DE prešani izdelki
3. Krivec Janez v podjetju od 13. 5. 1947 v DE nabavna služba
4. Sever Franjo v podjetju od 27. 3. 1957 v DE prešani izdelki
5. Zaplotnik Marija v podjetju od 8. 8. 1953 v del. enoti velopnevmatikarna
6. Kavčič Anton v podjetju od 19. 3. 1959 v DE prodajna služba
7. Kunc Ivan v podjetju od 7. 2. 1947 v DE avtopnevmatikarna
8. Hrastar Milan v podjetju od 22. 11. 1953 v DE prodajna služba
9. Golob Francka v podjetju od 1. 7. 1947 v DE finančna služba
10. Majce Bogdan v podjetju od 1. 4. 1959 v DE prodajna služba
11. Mazora Andrej v podjetju od 1. 11. 1951 v DE mehanična delavnica
12. Rosič Alojz v podjetju od 6. 2. 1948 v DE SKK

25 LET SLUŽBOVANJA V SAVI — MOSKI

1. Drnovšek Niko v podjetju od 25. 10. 1944 v DE prešani izdelki I
2. Prisljan Franc v podjetju od 1. 7. 1941 do 3. 8. 1943 in od 3. 12. 1946 dalje v del. enoti SOP

ČLANI KOLEKTIVA, KI SO SE V LETOSNJEM LETU UPOKOJILI

1. Čufar Gašper 12 let
2. Zupančič Avgust invalidsko upokojen
3. Zorn Rafael 23 let
4. Korošec Antonija invalidsko upokojena
5. Svetina Franc 13 let
6. Kralj Jože invalidsko upokojen
7. Vidic Ivana 23 let
8. Svirgel Jože 13 let
9. Rutar Franc 10 let

BLAŽ STUDEN

Zahvala

V imenu vseh, ki smo bili vabljeni in se udeležili prijetne in družabne svečanosti na Šmarjetni gori ob našem praznovanju, priskrba zahvala organizatorjem in direktorju podjetja tov. Janezu Beravsu.

Prijetno presenečeni in radostni ob vaši pozornosti želimo delovnemu kolektivu Sava tudi v prihodnje velike delovne uspehe, v osebnem življenju pa veliko sreče.

LETOŠNJI UPOKOJENCI IN 50-LETNIKI

Razprava o skrajšanju delovne dobe

V četrtek, 13. novembra, je prišla v naše podjetje posebna delegacija republiškega odbora sindikata Hrvatske, ki jo je vodil član odbora tov. Radičević. Delegacija so sestavljali še dr. medicine dela iz zavoda za zaščito zdravja republike Hrvatske, sociolog zagrebškega inštituta za raziskave in strokovnjak republiškega sindikata Hrvatske.

Delegacijo so sprejeli: direktor kadrovske službe tov. Borut Snderl, dr. Jaka Vadnjal, predsednik sindikalne organizacije tov. Blaž Studen, razprave pa se je udeležila tudi članica republiškega odbora Slovenije tov. Vida Lotrič.

Tovariš Radičević je prisotnim uvodoma pojasnil namen obiska. Dejal je, da so bili pred tem v kombinatu Borovo, kjer so se dogovorili, da bi si poleg tega ogledali še delovne pogoje v podjetjih Sava, Ris, Rekord, Vulkan in Tigar. Obrazložil je, da je v teku politična akcija, ki jo vodi sindikat z namenom, da bi čimprej začeli z izdelavo predloga za beneficiranje delovne dobe. Namen te komisije pa je, da bi si ogledala delovne pogoje v vseh navedenih podjetjih, zato da bi laže zagovarjali svoja stališča.

Dr. Vadnjal je na kratko obrazložil stališče Save glede beneficiranja delovne dobe:

»Pri nas smo že pred časom razpravljali o tem in prišli do naslednjih ugotovitev: če bi skrajšali delovno dobo (npr. od 40 na 35 let, op. ur.) bodo delavci res delali manj časa, pa vendar zato ne bodo ob odhodu v pokoj bolj zdravi. To pa pomeni, da morajo prizadevanja za razbremenitev delavca iti v drugi smeri: izboljšanje delovnih pogojev (mehanizacija, avtomatizacija, op. ur.). Ta način pa smo v Savi že doslej uporabljali in z njim dosegli zelo lepe uspehe, saj je npr. v Savi manj nezgod in poklicnih obolenj kot v povprečju socialistične republike Slovenije.«

Kongres samoupravljalcev

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je bila v Beogradu seja centralnega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva. Poleg ostalega je bila na dnevnem redu razprava o pripravah na kongres samoupravljalcev. O tem smo v našem glasilu že nekaj pisali, danes pa vam posredujemo popolnejšo informacijo. Kongres samoupravljalcev bo oktobra 1970. leta. Skupno s pripravljanim odborom je tudi sindikat organizator tega pomembnega dogovora delovnih ljudi. Prav zato je o pripravah na kongres tekla široka razprava in po mnenju članov centralnega odbora je treba obravnavati vsa tista vprašanja, ki preprečujejo nadaljnji razvoj neposrednega samoupravljanja v delovnih organizacijah. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da je samoupravljanje uspelo (zmagalo) v borbi, pa vendar še ni postalo dominanten družbeni odnos s tem, da neposredni proizvajalec odločujoče vpliva na družbene tokove. Torej, osrednja tema kongresa bi morala biti: pozicije samoupravljalca.

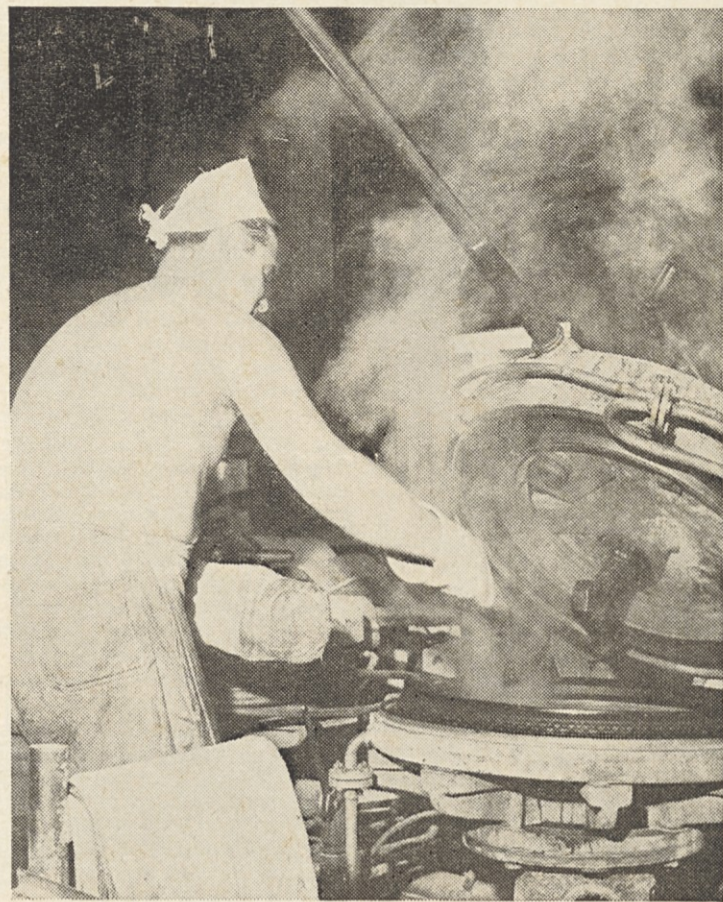
Samoupravljanje, o njegovem družbenem in materialnem položaju je rečeno na Plenumu, naj govori ono samo. To bo povedal konkretno in jasno. Od tod tudi zahteva, da je pri izbiri delegatov za Kongres treba zagotoviti večjo udeležbo delavcev in njihovih predstavnikov, ki delajo v organih ali predstavniških telesih.

Pri tem bo pomembna in potrebna aktivnost sindikata v pripravah za izbiro delegatov. Prevladuje mnenje, da bo to moč doseči na predhodnih konferencah samoupravljalcev, ko bodo razpravljali o aktualnih vprašanjih in dajali predloge za kongres. V pripravah na kongres bo v delu sindikata delavcev industrije in rudarstva pripravljena krajša verzija o njegovem delu, iz česar bo razvidna njegova vloga in prispevek kongresu. J. S.

Po daljši razpravi, v kateri so sodelovali vsi prisotni, so zaključili, da Sava zavzema zelo pozitivno stališče, ki je nasprotno sedanjim političnim akcijam za beneficiranje delovne dobe. Podjetje Sava si bo še naprej prizadevalo izboljšati

ficirati delovno dobo.

Tov. Radičević je zaključil, da bi bilo potrebno na seji gumarskega združenja, ki bo predvidoma čez en mesec in kjer bodo govorili o beneficiranju delovne dobe, pripraviti obširnejše gradivo za to

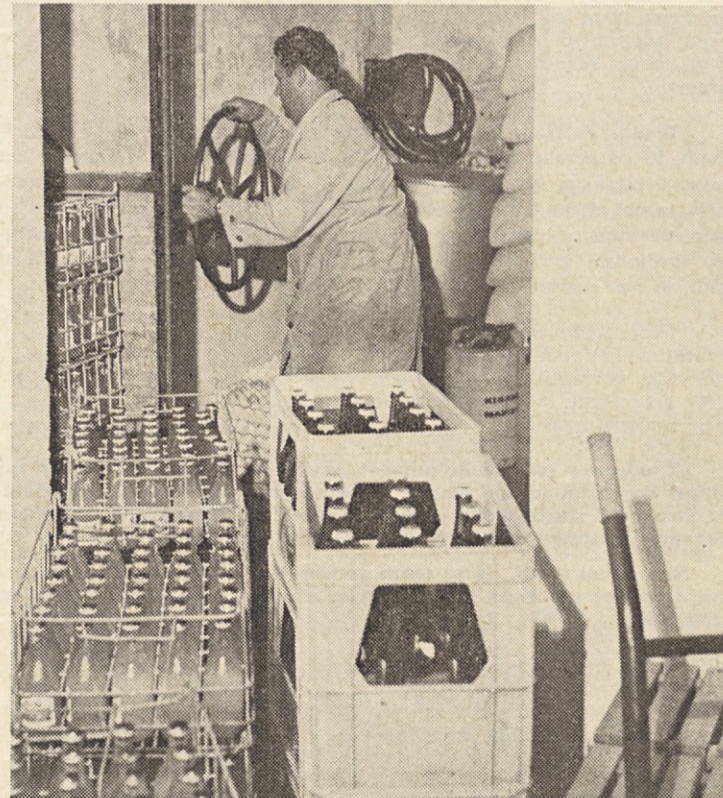
Kdaj in kako učinkovitejša pomoč industriji? Na sliki: detajl iz delovne enote velopnevmatikarna, vulkanizacija

delovne pogoje do take mere, da bo odpadla vsaka razprava o morebitnem skrajšanju delovne dobe.

Članom delegacije so nato naši predstavniki pokazali obrat. Po ogledu so bili člani delegacije še bolj prepričani, da zavzema Sava pravilno stališče. Izjavili so, da so delovni pogoji v Savi veliko boljši od delovnih pogojev v kombinatu Borovo. Mnenja so bili, da je podjetje Sava s tem dokazalo, da se dajo delovni pogoji v gumarski industriji izboljšati do take mere, da ni potrebno ben-

sejo. To gradivo naj bi bilo protitež sedanji akciji za beneficiranje. Z namenom, da bi podatke, s katerimi razpolaga Sava, primerjali z drugimi gumarskimi podjetji, je tov. Radičević obljubil, da bo v najkrajšem času poslal podatke iz že navedenih petih podjetij o naslednjih vprašanjih:

- odstotek bolezenskih dopustov,
 - odstotek invalidnosti,
 - odstotek nezgod pri delu,
 - odstotek o profesionalnih obolenjih.
- Blaž Studen

Takole izgleda Jankotovo vsakodnevno pretovarjanje iz kleti v zgornji prostor

Tu, med nami! Zakaj ne?

Delavci restavracije opozarjajo na problem: že nekaj časa prosimo, da bi v kleti delavske restavracije v obratu II uredili dvigalo, s katerim bi prevažali hrano in pijačo iz skladišča v gornje prostore.

Vsak dan pretovorimo s sedanjim dvigalom nad dve toni hrane in pijače. Ni lahko, ne varno in ne enostavno ročno vrteti veliko kolo dvigala, na katerem je naloženih npr. dvesto steklenic radenske.

Zakaj problema ne rešijo? Pred nedavnim so nam rekli, naj počakamo dve leti, zdaj pravijo: Počakajte pet let!

Stroški za priključek elektro motorja ne bi bili previsoki in izgovor je torej neutemeljen.

Torej, ZAKAJ NE?

OSNOVE EKONOMSKE POLITIKE V LETU 1970

Piše Rado Roter

S člankom Osnove ekonomske politike v letu 1970 bi želeli na najbolj ustrezen način obvestiti kolektiv Save s tistimi ukrepi, ki bodo sestavljali bistvo gospodarjenja. Želeli bi vzpodbuditi interes pri članih kolektiva, da bi s svojimi pripombami in predlogi v času, ko se ukrepi za realizacijo ekonomske politike v letu 1970 še pripravljajo, vplivali na eventualne spremembe in dopolnitve. Tako bi od naših poslancev lahko zahtevali, da se angažirajo v republiški oz. zvezni skupščini.

- predvidoma dobra konjunktura tudi v letu 1970,
- porast proizvodnega potenciala v letu 1969,
- visoki trendi proizvodnje.

Ostaja kot problem:

- nestabilne tendence v cenah,
- nestabilen trg,
- strukturni problemi v domeni proizvodnje in povpraševanja,
- visok deficit plačilne bilance,
- kulminacija in defekti v mehanizmu odvijanja finančnih tokov reprodukcije.

Izgradnja samoupravnega modela tržnega gospodarstva, vzporedno z efektivno družbeno organizacijo in rafiniranimi obvezami in pravicami vseh agensov v procesu reprodukcije pod pogojem, da se spoštujejo medsebojni dogovori in veljavni predpisi.

- lahko omeji probleme in defekte.

IZPOSOJENO IZ...

Sava se vključuje v avtomobilsko industrijo

V svetu se že nekaj časa odvija močan proces povezovanja med avtomobilsko in sorodno industrijo. Tako nastajajo orjaški koncerni in razne druge oblike poslovnega sodelovanja med posameznimi proizvajalci. V kranjski Savi ob teh gospodarskih dogajanjih ne stojijo ob strani, marveč si prizadevajo v avtomobilskih hišah najti mesto tudi zase.

Tem načrtom so prikojili rekonstrukcijo in razširitev svojih proizvodnih zmogljivosti. Prav tako pa je k temu cilju usmerjena poslovno komercialna politika tako na domačem kot tudi tujem tržišču.

Prvi pomembnejši uspeh takih prizadevanj je bila pogodba, ki so jo minuli mesec podpisali z zahodno nemškimi Volkswagnom za dobavo avtomobilskih gum. Te dni pa je sledila še obsežnejša pogodba o dolgoročnem sodelovanju z Unisom, združenjem kovinsko predelovalne industrije Bosne in Hercegovine.

To združenje, v katerega je vstopilo pet večjih podjetij, med njimi tudi Pretis, je prevzelo zastopstvo avtomobilskih firm Audi, NSU in Volkswagen. Treba je omeniti, da imajo precej ambiciozne načrte, saj nameravajo od prvotne montaže in prodaje v drugi etapi preiti na samo proizvodnjo avtomobilov po licenci omenjenih firm.

Pri tej pogodbi je šla Sava še dlje kot pri Volkswagnum. Razen za gume so se namreč dogovorili tudi za dobavo izdelkov usnjarske in kemične industrije, ki jo je Sava vključila v svoj proizvodni program z lansko priključitvijo bivše tovarne Standard. V Kranju pa nimajo namena ostati le pri sedanjem izboru izdelkov za avtomobilsko industrijo, marveč so trdno odločeni, da ga še razširijo.

Potrebni ukrepi bodo vsekakor vplivali na doseganje skladnejših odnosov med povpraševanjem, dohodkom in proizvodnjo. To torej pomeni, da bo v določenih primerih impulsi porasta — ki je omogočal visoke stopnje rasti proizvodnje — toda s tendenco nestabilnosti, omejen. Iz tega izhaja kot bistvena naloga ekonomske politike v letu 1970 — doseganje relativno hitre rasti (čeprav počasnejše kot v letu 1969) v stabilnejših pogojih.

Kompliciranost situacije:

- v plačilni bilanci, v prvem polletju 1970. leta ne bodo vsklajeni tokovi priliva in odliva deviz, zato bodo nastopile težave pri mednarodnih plačilih;
- porast cen v maloprodaji in življenjski stroški — povečani za cca 5 %, se avtomatsko prenese v naslednje leto. Če se k temu doda še avtomatsko povečanje stanarin, povečanje cen mesa — potem že v marcu lahko računamo s povečanimi življenjskimi stroški med 7 do 8 %;
- rekordna kmetijska proizvodnja bo formirala na vasi take dohodke in v zvezi s tem tako povečan pritisk na povpraševanje — za kar v naši proizvodnji ne bo reakcije, pa bo zato to predstavljalo pritisk na povečan uvoz, pritisk na rentabilnost cen, itd;

Načela ekonomske politike v letu 1970:

— na področju družbene delitve mora rast življenjske rasti biti vsklajena z rastjo narodnega dohodka (morda nekoliko višje);

— pomembno je, da se dosežejo ugodnejši pogoji za skladnejše odnose v gibanju osebne, investicijske in splošne potrošnje. Tu prihaja do izraza tudi funkcija in vloga družbeno političnih skupno- (nadaljevanje na 6. strani)

Vili Žener

Te dni so se končale v podjetju razprave o predlogu novega statuta. Delo komisije smo več ali manj pozorno spremljali skozi informacije, ki nam jih je pripravljala Štefan Marcijan. Pa vendar o njihovem napornem delu, o sejah in debatah ne vemo dosti. Te seje in debate so bile včasih dolge in naporne. O tem sem zaprosil za krajši razgovor tov. Vilija Ženerja, predsednika komisije za samoupravne predpise.

1. Tov. Žener, v čem ali kje ste dobivali osnove za predloge novega statuta?

»Poleg ustavnih in zakonskih sprememb, ki smo jih morali upoštevati pri izdelavi statuta, je komisija dobivala osnove predlogov za posamezna poglavja novega statuta od nekaterih sodelavcev naše delovne skupnosti in od nekaterih služb, ki s to skupnostjo živijo, o njej razmišljajo, vidijo tudi negativne plati njene ureditve in želijo v nekaterih primerih poiskati boljše rešitve. Seveda so mnoge predloge narekovala vsesplošne okolnosti, ki se razlikujejo od tistih, v katerih so pripravljali sedaj veljavni statut. Komisija, ki jo je imenoval delavski svet podjetja, je namreč izbrala odgovorne delovne enote in strokovne delavce, jih organizirala v skupine, jim dala precizen program dela s točno določenimi roki in skupine so delale. Mnogo so delale, večkrat so se sestale. V glavnem, komisija, ki je predloge teh skupin prečiščevala na osmih sejah, je dobivala predloge v večini primerov v rokih in je bila z delom skupin zadovoljna.

Moram reči, da so nam bile zakonske spremembe kar dobrodošle, ker smo tako hitreje uresničili naše težnje, namreč težnje po še večji in boljši delitvi samoupravnega dela, ki ga že danes prakticiramo v večji meri kot večina drugih podjetij.«

2. Katera poglavja ali določila so vam delala največ težav in zakaj?

»Težko je reči, kaj nam je delalo največ težav. Kot sem že rekel, je komisija izbrala sodelavce in jih grupirala po principu 'pravega človeka, na pravo mesto', to pomeni, da večjih težav ne bi smelo biti. Sicer pa statut še ni gotov, upam, da bo razprava le še našla boljše rešitve.«

3. Vsak zakon — tako tudi statut — je namenjen izboljšanju položaja delavca in delovne organizacije in boljši urejenosti medsebojnih odnosov. Lahko poveste bistveno razliko med statutom, ki je sedaj v veljavi in novim predlogom?

»Takih razlik je več. Moral bi se povrniti kar k tisti, ki sem se je že dotaknil, k delitvi samoupravnega dela. Kot že rečeno, smo prve korake že storili, sedaj pa poizkušamo napraviti nadaljnje. Praksa bo pokazala, če nam je to uspelo.

Dejavnosti kolektivnih izvršilnih organov, to je odborov, so izbrane smotrnejše, tako da bodo odbori lahko specializirali svojo dejavnost in bodo njihove odločitve gotovo kvalitetnejše. Sedaj je npr. upravni odbor moral delovati na zelo širokem področju in često je bilo težko odločati. Menim, da predstavlja to velik kvaliteten premik.«

4. Vaše mnenje, predlogi, ocene, želje...?

»Predvsem želim, da bi razprave o statutu dale koristne predloge, da bi lahko komisija še te prečistila in sprejemljive akceptirala in da bi delavski svet, če bo statut sprejel, bil z delom komisije tudi zadovoljen.«

JOZE STULAR

Detalj z delovne enote cevarna v tehnični hali

Poročilo o devetmesečnem poslovanju

Delavski svet podjetja je na zadnji seji razpravljalo o letošnjem devetmesečnem poslovanju.

Iz poročila je razvidno, da smo razmeroma dobro gospodarili, da pa so v nekaterih primerih preveč porasli stroški, kar bo občutno vplivalo na kočni finančni rezultat.

Analiza devetmesečnega poslovanja pa nas navaja k intenzivnejšemu iskanju notranjih rezerv, k ukrepom, ki bodo vplivali na boljšo likvidnost našega podjetja in odpravi pomanjkljivosti.

Po razpravi je delavski svet sprejel nekaj pomembnih sklepov oz. ukrepov, ki bodo vplivali na izboljšanje poslovanja še v tem in tudi v prihodnjem letu.

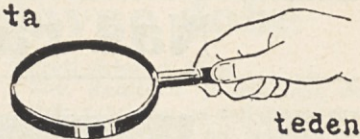
Najpomembnejše ugotovitve poslovnega poročila in sklepe delavskega sveta podjetja bomo objavili v prihodnji številki glasila Sava. JOZE STULAR

Člani delavskega sveta podjetja so na zadnji seji razpravljali o poročilu devetmesečnega poslovanja

DELO

OSNOVE EKONOMSKE POLITIKE V LETU 1970ta

teden

(Nadaljevanje s 5. strani)
sti, ki mora voditi umirjeno in ustrezno politiko obremenjevanja osebnih dohodkov delavcev in delovnih organizacij; vendar pa morajo tudi delovne organizacije skrbeti za lastno reprodukcijo;
— poskušalo se bo na vseh nivojih doseči ukrepe za postopno razbremenjevanje gospodarstva;
— eden od predvidenih ukrepov je progresivna obdavčitev osebnih dohodkov (ukrep še proučujejo), vendar samo s pogojem, če bo ta ukrep sprejemljiv s stališča družbenega vpliva na stabilizacijo in potrošnjo, če bo pospeševal oz. izenačeval pogoje gospodarjenja oz. če se s tem lahko izognemo neugodnim posledicam v pogledu produktivnosti in zoževanja neustreznega razpona v osebnih dohodkih;

osebne, investicijske in splošne potrošnje, osnovane na realnem dohodku. S tem v zvezi je treba uresničiti princip bruto osebnih dohodkov z vsemi ekonomskimi in družbenimi implikacijami;

— sprejeti bo potrebno ukrepe in izdelati mehanizme, ki bodo vplivali na dohodek in osebni dohodek v dejavnostih, katerih rezultati se ne valorizirajo na trgu, da bodo v večji meri vsklajeni s pogoji ustvarjanja dohodka v gospodarskih in drugih delovnih organizacijah;

— glede proračuna oz. proračunskih sredstev je treba v sistem vgraditi elemente, ki bodo zagotavljali, da se bo dohodek proračuna formiral počasneje od rasti narodnega dohodka. (Proračunski viški federacije iz leta 1969 se pre-

potrošnja realizirala brez ustreznega finančnega kritja.

Kontrolo nad vsemi investicijami bo izvajala služba družbenega knjigovodstva in vse nekrte investicije se bodo takoj ustavile. Banke morajo svoj investicijski potencial usmerjati in regulirati s posebnimi predpisi. S tem v zvezi je treba urediti tudi garancijski potencial družbeno političnih skupnosti za investicije.

Zaradi tega je nujno, da se precizno opredelijo sredstva za direktne investicije federacije v letu 1970. Z obsegom teh sredstev morajo biti seznanjene banke, da bi investitorji vedeli, s kakšnimi sredstvi lahko računajo. S tem namenom je treba izdelati bilanco federacije in gospodarstva za obdobje 1971—1972, s katerimi se bo ugotovila dinamika realizacije obvez federacije.

Kolikor bodo v kompleksu investicijskih programov ugotovljeni tudi taki, ki predstavljajo neracionalno iniciativo, podvojitev kapacitet ali pa formiranje neopravičenih montažnih obratov na osnovi uvoza, bo aktivirana varianta družbene zaščite (državne prisile).

— Na področju trga in cen je potrebno z ekonomsko politiko zagotoviti stabilnejša in skladnejša gibanja. To pomeni, da morajo družbeno politične skupnosti in delovne organizacije temu problemu posvetiti precej pozornosti, ker to v osnovi pogojuje stabilnost odnosov na področju trga in cen. Cene na domačem trgu morajo biti usklajene z gibanjem cen na svetovnem trgu.

V prometni sferi (trgovini) morajo biti cene vsklajene z gibanjem cen v proizvodnji. Upravičen je predlog, da občine in republike ne bi smele povečevati maloprodajnega prometnega davka. Tudi pri komunalnih uslugah bi morale biti cene strokovnejše, probleme razširjene reprodukcije v tem sektorju pa bi naj reševali z ustrezno kreditno politiko.

Sicer pa, sprejeti bodo ukrepi, ki bodo za določeno blago in usluge zagotavljali isti nivo cen (da bi ne bilo prevelikega vpliva na zviševanje življenjskih stroškov).

Pregledali bodo vse pogodbe, sklenjene med grupacijami in v grupacijah, o proizvodnji, predvsem pa o uvozu, da bi lahko zagotovili cene, ki bodo v skladu z začrtano politiko cen.

Proučili bodo upravičenost posameznih elementov, ki vplivajo na dogovore povečanja cen, zlasti glede na sedanje tendence, da bi se s temi dogovori zagotavljale monopolne cene.

Proces liberalizacije cen se bo nadaljeval tudi v letu 1970. in to od surovin do finalnih proizvodov, oz. ob istočasni liberalizaciji uvoza tam, kjer so za to pogoji.

Za cene, ki bodo še nadalje ostale pod družbeno kontrolo, morajo delovne organizacije in odgovorni organi zgraditi trajnejši mehanizem za vsklajevanje cen, odvisno od gibanja cen v zunanje trgovinski menjavi in cen na domačem trgu.

Zagotovljena morajo biti tista devizna sredstva, ki bodo omogočala družbene intervencije v primerih, ko bodo izražene tendence neopravičenega povečevanja cen na domačem trgu.

Zaradi zagotavljanja stabilizacije cen se cene ne bodo višale, razen v izjemno opravičenih primerih. Cene električne energije se v povprečju ne bodo povečevale.

— V ekonomskih odnosih z inozemstvom se bodo nadaljevali pozitivni trendi iz letošnjega leta. Še več naporov pa bo vloženi v to, da bi ustvarili racionalnejše odnose med proizvodnjo in uvozom in da bi se izboljšala plačilno bilančna situacija (zmanjšati deficit za 50%). Izvoz bi zato moral biti 1,5 do 2-krat večji od rasti proizvodnje, uvoz pa se mora zmanjšati — v osnovi mora biti nižji od izvoza.

Zaradi deficita v plačilni bilanci je treba računati tudi v letu 1970 z napetimi odnosi v plačilni bilanci in s povečanjem zadolžitve v inozemstvu.

Pojav letošnjega leta, da je bilo povpraševanje večje od ponudbe, kar je vplivalo na povečanje cen, vpliva na ekonomske pogoje v naslednjem letu. Predvsem to vpliva na pogoje zunanje trgovinske menjave (izvozniki ob notranjih — domačih cenah dosegajo v izvozu slabše pogoje) in omogoča, da ob teh pogojih postaja uvoz cenejši.

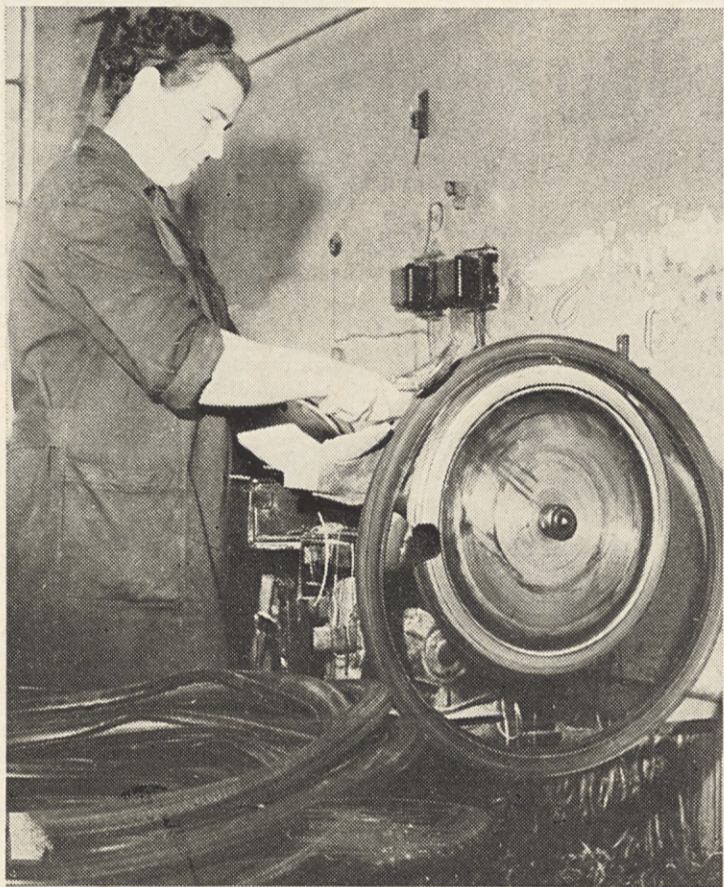
Kakšni bodo ukrepi ekonomske politike v letu 1970:

a) hitreje bo potrebno odstranjevati administrativne vplive in

določeni izvozniki pri uvozu reprodukcijskega materiala za izvoz.

Predvideni ukrepi za rešitev sedanje stopnje nelikvidnosti:

— Za rešitev problemov nelikvidnosti so predlagani konkretni ukrepi. Vendar mora te ukrepe spremljati široka družbeno politična akcija, da bi se formirala stališča o pravicah samouprav-

Obrezovanje veloplášev

— v letu 1970 bodo ukinjeni naslednji predpisi: obresti na poslovni fond, prispevek za Skopje, po možnosti se bodo zmanjšali prispevki delovnih organizacij na vseh nivojih (zvezni, republiški, občinski), upoštevajoč vse letošnje proračunske viške in viške fondov;

— na osnovi načel resolucije o osnovah ekonomske politike za leto 1969, zaključkov skupščine združenja bank in na osnovi dogovorov o kriterijih kreditne politike, bo potrebno analizirati in revidirati pogoje kreditiranja za tiste primere, ko so krediti odobreni po ekonomsko neopravičenih pogojih in onemogočajo normalno poslovanje delovne organizacije, predvsem v kmetijstvu in gozdarstvu;

— na osnovi zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka — katerega določbe imajo dolgoročnejši pomen, je potrebno postaviti pogoje za enakomernije gibanje

našajo kot dohodek v letu 1970, s tem da se ustrezno zmanjšujejo prispevki.);

— na investicijski fronti, istočasno z zaključevanjem določenega števila večjih objektov iz srednjeročnega programa razvoja Jugoslavije od 1966—1970, je treba začeti sproščati sredstva na osnovi politike delovnih organizacij in bank, in ta sredstva usmerjati v modernizacijo.

Izjemno naj bi se tretirale določene panoge (promet, energetika), in to bo zapisano v novem srednjeročnem programu Jugoslavije za obdobje 1971—1975. Zaradi tega mora prenehati veljati sedanji mehanizem investiranja in zgraditi bo treba nov mehanizem razširjene reprodukcije na samoupravnih osnovah, v pogojih, ko gospodarska banka postaja nosilec sredstev in vseh odločitev v razširjeni reprodukciji. Predvsem pa je v tem mehanizmu potrebno onemogočiti, da bi se investicijska

Dobro pripravljena seminarska obravnava predloga statuta je dala dobre rezultate

elemente v deviznem in zunanje-trgovinskem režimu;

b) analiziralo se bo predvsem odnose med izvoznimi efekti (montažne in uvožno-intenzivne industrije) predvsem zato, da se eliminiira tisti uvoz, ki vpliva na negativnost, na poslabšanje plačilne bilance (uvoz, ki ne pogojuje izvoza). Prednosti bodo imeli

ljalcev, njihove obveze in odgovornosti za poslovanje.

— Služba družbenega knjigovodstva bo izvajala striktno kontrolo nad zaključenimi računi gospodarskih organizacij, da bi se tako povečala odgovornost gospodarskih organizacij v primerih neuspešnega poslovanja, z vsemi (Nadaljevanje na 7. strani)

Redne vaje — dobra pripravljenost — uspešne akcije

Vaje, vaje in še enkrat vaje...

To nam je zdaj geslo in garancija za morebitno akcijo. Naše društvo je pretekli teden imelo »krst v malem«. Pravi, da je dobro, da se spominjamo starih običajev in tako smo tudi mi »krstili« dve novi motoriki rozenbauer ter ostalo novo opremo.

Pokazalo se je, da smo pravilno vložili denar za opremo, posebno še, ker sta stroja toliko močna, da lahko, če se pokvari črpališče na Savi, omogočimo za določen čas nemoteno proizvodnjo.

Zavedamo se, da je treba še marsikaj napraviti in upamo, da bomo vse naloge, ki so pred nami, uspešno rešili, in to z voljo, ki je pravemu gasilcu ne manjka.

MARJAN ČEFERIN

Zahvale

Zahvaljujem se sindikalni organizaciji za vso pomoč in izrečeno sožalje pri izgubi dragega moža DRAGA RODICA. Posebna zahvala vsem njegovim sodelavcem za darovano cvetje in za vse, kar so mi nudili pomoči v tej nesreči.

Hvaležna žena CVETA RODIC

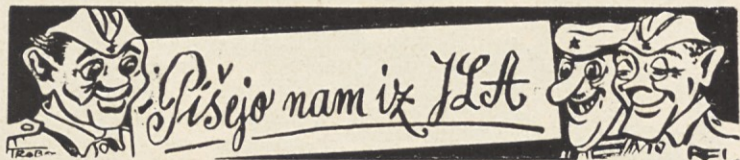
— — —
Podpisana JOZICA BUCEK, zaposlena v delovni enoti avto-

pnevmatikarna, se pristrčno zahvaljujem vsem sodelavcem in podjetju, za izkazano pomoč ob hudi nesreči, ki me je prizadela, ko nam je pogorela hiša.

JOZICA BUCEK

— — —
Najlepše se zahvaljujem sodelavcem finančne službe za darilo, ki so mi ga poklonili ob upokojitvi.

FRANCKA GRACAR

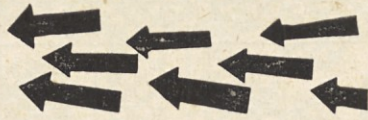
Kako čudno, da včasih prispe v naše uredništvo kup pisem — potem pa mesec ali celo dva nič. Kaj je z vami, vojaki? Ste obremenjeni z vojaškimi opravili ali pa pišete samo svojim dekletom?

Bliža se 29. november, dan republike, bliža se tudi vaš praznik 22. december in končno bo kmalu novo leto. Prepričan sem, da bodo Savčani v teh prazničnih številkah z veseljem prebrali vaše vrstice. Torej, pišite!

To pot samo dvoje pisem in pozdravi za sodelavce. Pisala sta nam CIRIL ZUPAN, v. p. 6972/11 D iz Beograda in MILAN VUJANOVIC, v. p. 28-05/3 iz Karlovca. Hvala za pozdrave, časopis vama bomo pošiljali in oglašita se še.

UREDNIK

OSNOVE EKONOMSKE POLITIKE V LETU 1970

ni, tudi kontinuiteto v sedanjih nalogah in ukrepih kreditno-monetarne politike, s tem, da se ti izpolnijo in prilagodijo. Denarna masa ob tako opredeljenih nalogah bo porasla za 12%. Ker se predvideva izboljšana plačilna bilanca (večja stabilnost), je treba tudi kreditno maso povečati v enakem obsegu (za 12%).

— Dosledneje bo treba selekcionirati kreditno politiko. To pomeni: držati nivo izvoza blaga in uslug.

— Za uspešnejše delovanje kreditno monetarne politike bo predvsem potrebno izgraditi finančno tržišče; banke se morajo usposobiti za hranilno službo, za ponudbo in povpraševanje finančnih sredstev s pomočjo ustreznega prilagajanja eskontne stopnje in bančnih obresti, oz. manevriranje s temi instrumenti, zagotoviti likvidnost, razširiti strukturo uslug bank za prebivalstvo; ustvarjati pogoje za emisijo najbolj atraktivnih finančnih instrumentov, ki bodo zanimivi za prebivalstvo in ki bodo vzpodbudili prebivalstvo na večjo štednjo; aktivneje koristi fiskalno (davčno) politiko za stimuliranje ponudbe finančnih sredstev; razširiti možnost gospodarskih organizacij in bank, da izdajajo obveznico in pogojiti možnost za realizacijo takih operacij.

RADO ROTER

K članku: RUNO TRZIČ

Sanacijski kredit je kredit, ki se daje pod ugodnejšimi pogoji, kot navadni — komercialni kredit, in sicer za daljši čas in za nižjo obrestno mero. To je izreden kredit, ki ga dobi delovna organizacija, če zaide v hujše gospodarske težave in namenom, da v določenem času reši (sanira) svoje razmere.

ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO PRIPRAVLJAMO:

Za predzadnjo letošnjo številko našega glasila pripravljamo naslednje sestavke in komentarje:

— Kako smo gospodarili v letošnjih devetih mesecih in kakšne sklepe so sprejeli člani delavskega sveta podjetja, ko so o tem razpravljali

— Odstotek dobre kvalitete v letošnjem letu porastel! Smo zadovoljni s tem?

— Razprave o osnutku novega statuta

— Konferenca Zveze komunistov

— Priprave na proslavo 20-letnice samoupravljanja v Savi

— Kako in koliko prodamo v trgovini Sava Kranj

Razprave o osnutku statuta

Komisija za samoupravne predpise, katere delo smo spremljali v nekaj številkih našega glasila, je izdelala osnutek novega statuta. Pri tem je smiselno uporabila ustavne in zakonske spremembe.

Na osnovi teh sprememb je bil v letošnjem aprilu izdelan program dopolnjevanja statuta podjetja, da bi spremembe lahko smiselno in praktično uporabili ter pri tem upoštevali tudi dosedanje izkušnje in spoznanje o ravju samoupravljanja pri nas.

Novi statut bo veljal od začetka prihodnjega leta. Vsakomur od nas bo določal dolžnost in pravice ter urejal temeljne odnose med nami. Zato ga dobro **SPOZNAJTE** in **SODELUJTE** pri njegovem oblikovanju ter **SE PO NJEM RAVNAJTE**.

Na zadnji seji se je komisija odločila za potek razprav, ki trajajo do konca novembra.

Posebne razprave o najvažnejših spremembah v osnutku statuta bo organizirala tudi komisija z željo,

da se jih udeležijo čimveč delavcev podjetja. Datum in kraj teh razprav bo sporočen pravočasno.

Pogovorili se bomo o nekaterih najpomembnejših zakonskih spremembah in o vprašanih, ki bodo glede na razprave v podjetju zahtevala dodatna pojasnila.

Da bo lahko vsak delavec spoznal osnutek statuta in o njem razpravljati, je poslala komisija delovnim enotam po en izvod za skupino petih delavcev.

V času, ki je določen za razpravo, si ga posojajte, beležite pripombe in predloge ter jih povejte na razpravah.

Po sklepu delavskega sveta podjetja moramo v novembru končati vse razprave o osnutku statuta. Delavski svet podjetja bo sprejel tretji statut decembra.

Statut začne veljati z novim letom, vsak delavec podjetja pa ga bo dobil za svojo uporabo, tiskana v žepnem formatu.

STEFAN MARCIJAN

(Nadaljevanje s 6. strani)

posledicami, ki izvirajo iz zakonskih določil.

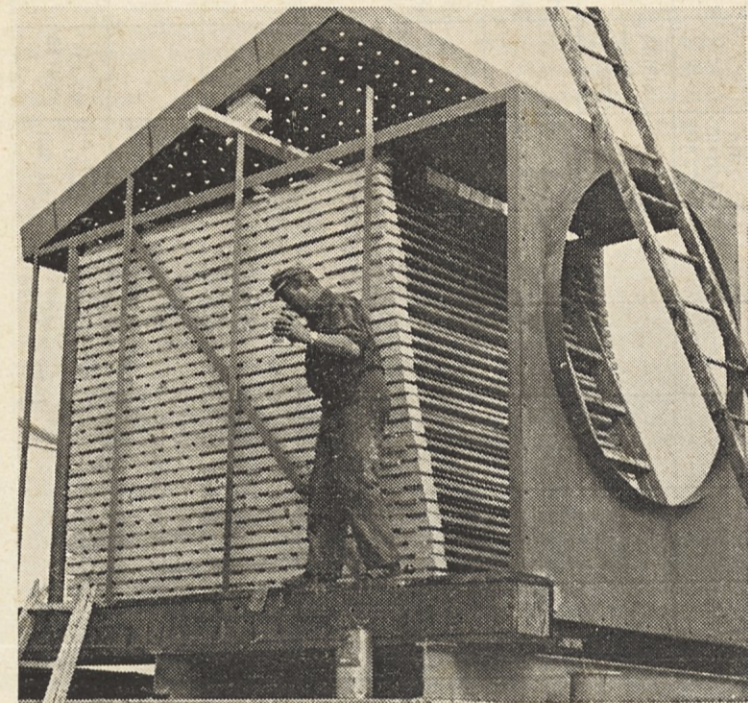
— Sistem sanacije in likvidacije poslovno neuspešnih gospodarskih organizacij bo vplival na zmanjšanje izgub, ki jih sicer rešuje celotno gospodarstvo.

— Iz teh razlogov je potrebno uvesti najbolj elastični sistem izkazovanja vrednosti osnovnih sredstev in ostalega premoženja gospodarskih organizacij — da bi se te vrednosti vskladile z giba-

nale dospelih obvez do domačih dobaviteljev.

— Proračunske viške republik in občin iz leta 1969 bodo izključno porabili za pokrivanje izgub delovnih organizacij. Če izgube ne bodo pokrite, bo potrebno izvesti sanacijo takih delovnih organizacij tako, da bi se izvršila poravnava s kreditorji na osnovi vsklajevanja knjižne vrednosti sredstev s tržnimi vrednostmi.

— Ukrepi za povečanje likvidnosti gospodarstva bodo istočasno

njem cen in drugimi relevantnimi faktorji gospodarstva.

— Družba bo predpisala prioritetni vrstni red plačil z ekonomskimi posledicami, če delovne organizacije ne bodo izvrševale dolžniških obveznosti.

— Za povečanje cirkulacije plačilnega prometa bodo uvedeni treznejši plačilni instrumenti, s tem da bo njihovo koriščenje v določenih primerih obligatorno.

— Povečati se bo morala odgovornost bank s politiko likvidnosti, z uvedbo strožjih kriterijev in zagotovitvijo njihovega poslednjega izvajanja.

— V službi družbenega knjigovodstva bo formirana posebna služba informacij o plačilnih sposobnostih delovnih organizacij.

— Delovne organizacije ne bodo mogle upoštevati, če ne bodo porav-

delovali tudi selektivno, da bi se lahko očitneje ugotavljale produktivne in reproduktivne delovne organizacije.

— Problemu razvoja gospodarsko nerazvitih področij bo tudi v bodoče posvečena ustrezna pozornost. Zato bo federacija morala izvršiti vse svoje obveznosti, predvsem do fonda za razvoj gospodarsko nerazvitih republik in krajev. Ob koncu leta 1969 bodo sprejeti predpisi, s katerimi se bodo ugotovili izvori sredstev fonda za razvoj gospodarsko nerazvitih področij za obdobje 1971 do 1975. leta, nakar bo v prvi polovici leta 1970 potrebno določiti instrumentarj za izvajanje tega.

— Kreditno denarna politika bo sledila predvideni porast proizvodnje v stabilnih pogojih. To pome-

O tem koliko znači kvaliteta gume, najbolje znamo, ker od istih uglevov zavise naši životi in vrednost robe koja prevozimo.

U ohranjenju dalje i kvalitetnije vaše proizvodnje gume, drugarski vas pozdravljam.

Dušan je prešao bez ikakve popravke 100.000 km.

Sa pomenitiz gume bofer Božilovič "Grafika" je da isenovano zbog dobrog čuvanja i guma nagradi na jednoj od sedamdesetih nagrada.

TOVARNA GUME "SAVA" KRAJ

Vožak kamiona
Lukaničič
Nikola Božilovič "Grafika"

Jež, avtomobil "Zastava 750" od 1964 god. sa 46.000 km i još sa izvajanjem prednje kočnice. Na prvi kotacimas sam se dotrajalost, već redi vremenskog roka, da nebi nastadao.

Ovime Vas putem obavještavam i ujedno zasluzujem na kvaliteti.

H. M. II. XI

Pisem, kot so gornja, dobivamo vsak dan več. Morda bi bilo prav, če bi takim potrošnikom poslali vsaj zahvalno pismo.

Udeleženci seminarja so z pozornostjo spremljali razpravo o predlogu statuta

*Ob Dnevu republike
čestitamo vsem
članom kolektiva
in njihovim svojcem!*

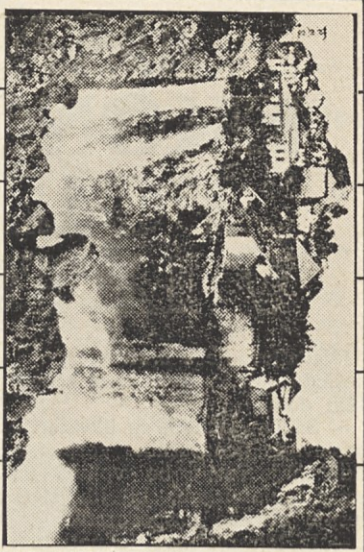
*Želimo vam, da bi
praznike preživeli
kar najbolj prijetno!*

Uredništvo

Nagradna skandinavska križanka

Za novembrske praznike smo vam pripravili večjo, skandinavsko križanko, ki bo marsikomu krajšala čas. Letos smo v našem glasilu objavili malo križank (v primerjavi s preteklimi leti). No, pa vseeno upam, da vam ne bo delala prehudih preglavic, seveda pa čisto brez pomoči ne bo šlo. Če se vam bo zataknilo, sezite po kakem priročniku, atlasu ali kar

1. nagrada 50 N din
 2. nagrada 30 N din
 3. nagrada 20 N din
 4. in 5. nagrada po 10 N din
- Rešitve pošljite v uredništvo, obrat II do 15. decembra.

29.

ALUMINIUM
NARODNO OSVOBODILNA BOJBA

OSTRALNI ZAJMEK
VRSTA KROKODILA VADITELJ

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

POSSEDA
III.

LUKA V IZRAELU

BRON

MOŠKO IME

TEKOČINA ZA NAROKO

POGOBJE V SRBIJI

UMETNIŠKO NO DELO

BARIL DOŽE PAHOR

GOZDNI KOLOŠ

FIŽO-LOVKA

DELEK DELEC

GRŠKI BOG BOZDOV

GRŠKI BOG BOZDOV

GRŠKI BOG BOZDOV

OBILKA IZKOBIS. V FEVDA-LIZMU

SOSEDNINI ČRKI JONES

TOVRA-JINAV VIET-NAMU

ORLENI-TALSKO BARVILLO ZA LASE

OSEBNI ZAJMEK

TERMIN ENICA

ENAKI ČRKI RIJEVO ZGANDE

ZIMSKA 1

ZENSKO IME VRSTA IGLAVCA

JANONSKI NAHIZITBA IGLAVEC

ESKIMSKI VETRNI TOPIC

TOVANNA V DORTZALAM KE LADJE

TOVANNA V DORTZALAM KE LADJE

AVTO-MOTO DRAUSTVO

PRESTRA-ŠEN GLAS

REKA

MOŠKO IME

WODNA PREGRA-DA

SIVAO NIS TO VAZIDI PLITVDIL.

KVAD-LIJEVEC

POTOV KI TEČE SKOZI IVAN VINTGAR

KONEC POLOTOVA SKOZI IVAN VINTGAR

HERCE-GOVEC

GLAVNA ZILA ODVODNI.

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

VZVLIK BOLEČINE

SPONA

GEOMET. LIK VRSTA TKANINE

DRŽAVA V AFRIKI

PUITOL KAMPE V SZ

PREBIVAL. PIRENEJ. POLOTOVA ITAL. MESTO

POST SCRIPTUM

MOŠKE SPOLNE CELICE

GLAVNA ZILA ODVODNI.

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

MALEKTI. DELEC GDSKA CRKA

BEKILIJ

IVAN TAVGAR

JEZERO MED ZNA ODTEJNEK IN KANADA

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

BAVNI ODTEJNEK

GOZDNI KOLOŠ

VAZALNI ZAJMEK PETER LIPAR

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

OSLOVSKI GLAS MOŠTVO

FIŽO-LOVKA

RAUL MESTO V BOPUNICI

PREDLOQ

10RKA

ŠVEDSKA TOVANNA AVTOMOB. ŽUŽELKA

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

ŠTEVNIK

DEL HIŠE

AMERIŠKI LOVEC

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

DELA V SZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ŽALO-IQVA

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

BEZ-PRAVNO LJUDSTVO

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

PLIBO-VEDNA PESEM

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

GOŠTO-DOVANJE PREHOČ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

POLOTOK V AZIJI

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

OBHOČJE OKOLI SEVERN. POLJA

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

ITALIJAN. ŽENARNA EMOTA. PARADIZ

